

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput IX. Præter hactenus dicta, tenor ipse verborum primi mandati,
ostendi Deum omni vita, opere & actione diligendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

CAPUT IX.

Præter hæc tenor ipse verborum primi mandati, ostendit Deum omni vitâ, opere & actione diligendum.

92 **V**erba namque ista, quibus mandatum illud exprimitur: *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, ex tota mente, ex tota anima, ex tota fortitudine, ex omnibus viribus tuis*, ad omnes homines, etiam simplices & idiotas prolata, accipienda sunt non solum prout Sancti communiter ea accipiunt (uti vidimus c. 5.) sed etiam prout dicti simplices, scholasticæque subtilitatis expertes (quorum numerus est longè maximus) accipere solent, in sensu utique simplici, plano, & naturali. Atqui hoc modo accepta significant quòd Deum diligere nos oporteat *toto corde*, id est, omni motu & affectu cordis nostri; *tota mente*, id est, omni cogitatione nostrâ; *tota animâ*, & *omnibus viribus nostris*, id est, omni actu nostro deliberato, interiori & exteriori; atque adeò omnem motum & affectum cordis nostri, omnem cogitationem nostram, omnemque actum nostrum, interiorem exterioremque, vel esse debere Dei dilectionem, vel ad eam referri, sive ex ea procedere. Iste quippe sensus adeò planus est, & naturalis, ut verba illa primi mandati simplicibus nequeant planius & naturalius explicari, quàm sensu proximè dicto. Quid enim planius & naturalius, quàm dicere, quòd Deus, dum diligi vult *toto corde*, non patitur ullum interiorem motum, seu affectum cordis, à sui dilectione vacare? cum hoc ipso quòd aliquis motus, seu affectus cordis, à Dei dilectione vacat, aliquam creaturam amando, non propter Deum; cor pro illa parte dividatur, partemque illius creaturæ occupet; nec proinde *toto corde*, id est, integro & indiviso, sed in alicujus creaturæ amore pro parte diviso, Deus diligitur.

93 Sed & planissimus naturalissimusque sensus est, *toto corde*, id est, *tota voluntate*. Cum igitur voluntas sit principium omnium affectuum spiritualium, sicut cor principium est omnium motuum corporalium: qui Deum omni affectu spirituali non diligit, Deum totâ voluntate, sensu naturali & plano, non diligit.

94 Denique Deus, hoc ipso quòd diligi vult *ex tota mente, ex tota anima, ex tota fortitudine, ex omnibus viribus*, omnes operationes nostras intellectuales, animales, exteriores, in amorem suum dirigi vult. Quandoquidem & cor & mens, & anima & fortitudo, & virtus, seu vires, ibi sensu plano & naturali accipiuntur non in actu primo, sed secundo, pro motu & operatione cordis, mentis, animæ, fortitudinis & virtutis, seu virium nostrarum. Proinde *ly ex toto*, seu omni corde, in sensu plano & naturali, idem est,

quod ex tota, seu omni operatione mentis, & virtutis nostræ. Quia enim tria sunt principia actuum, quæ moventur à voluntate (ait S. Thomas 2. 2. q. 44. a. 5.) scilicet intellectus, qui significatur per mentem; vis appetitiva interior, quæ significatur per animam; & vis executiva exterior, quæ significatur per fortitudinem, seu virtutem, seu vires, hoc ipso quòd Deus diligi vult totâ mente, totâ animâ, totâ fortitudine & virtute; diligi vult toto intellectu, totâ vi appetitivâ interiore, & totâ vi executivâ exteriori. Quomodo verò *ly toto intellectu* simpliciter, planius & naturalius exponi potest, quàm dicendo, id est, omni intellectus operatione; & idem est proportionaliter de *ly totâ vi appetitivâ interiore*, & *totâ vi executivâ exteriori*, id est, omni operatione utriusque. Sicut ergo per *totum cor* S. Doctor ibidem simpliciter & de plano intelligit totam nostram intentionem, seu voluntatis nostræ affectionem; sic per *totam mentem, totam animam, totam virtutem*, simpliciter & de plano intelligitur tota, seu omnis operatio intellectus, appetitus interioris, & vis exterioris exequentis. Denique sicut Deus, dum diligi vult *toto corde*, seu totâ voluntate, sensu plano & simplici præcipit nobis *ut tota nostra intentio, seu voluntatis affectio, feratur in Deum*, ut S. Doctor ait ibid. sic dum vult diligi *toto intellectu, totâ animâ, totâ virtute*, præcipit ut tota, seu omnis operatio nostri intellectus, appetitus interioris, & facultatis executricis exterioris, feratur in Deum, id est, in Dei amorem dirigatur.

CAPUT X.

Circumstantiæ adjunctæ primo mandato idipsam ostendunt.

95 **U**T quid enim post mandati expressionem, *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, &c.* facer textus Deuteronom. 6. immediatè subjungit: *Eruntque verba, quæ ego præcipio tibi hodie, in corde tuo... & meditaberis in eis sedens in domo tua, & ambulans in itinere, dormiens, atque confurgens, & ligabis ea quasi signum in manu tua... & movebuntur inter oculos tuos. Ut quid (inquam) verba illa, Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, &c. semper versari voluit ante oculos nostros, sive inter sedendum, sive inter ambulandum, sive inter dormiendum, sive inter confurgendum, &c. nisi ad significandum, quòd semper in scopum divinæ dilectionis collimare nos oporteat, eaque dirigi debeat oculus mentis nostræ, sive dum sedemus, sive dum ambulamus, sive dum dormimus, sive dum confurgimus? Ut quid addit, & ligabis ea quasi signum in manu tua, &c. nisi ad designandum, quòd quodcumque facimus, ex ejusdem dilectionis intentione, seu directione facere debeamus? Nulla perfectò hujus ratio simplicior, planior*